

Nr 100

Av herr **Edström m. fl.**, om inrättande av en lärarbefattning i *plastikkirurgi vid karolinska institutet*.

I årets statsverksproposition, Bil. 10, sid. 112, tillstyrker ecklesiastikministern att en *professur i plastikkirurgi* nästa budgetår inrättas vid Uppsala universitet samt att docenten Tord Skoog utses till denna professurs förste innehavare. Detta förslag är värt all tillstyrkan. Man kan helt instämma i departementschefens motivering, däri han framhåller plastikkirurgiens alltmer tilltagande vikt och betydelse i sjukvården samt vid behandlingen av ett flertal olycksfallsskador, varför forskningen på detta område måste tillmätas en allt större vikt.

Den plastikkirurgiska verksamheten vid Akademiska sjukhuset i Uppsala är emellertid icke den äldsta i landet. Det kan även diskuteras, om den är den mest betydelsefulla i Sverige.

Sedan 1937 har plastikkirurgisk verksamhet förefunnits vid serafimerlasarettet under ledning av docenten Allan Ragnell. Under kriget förordnades Ragnell 1941 i arméförvaltningens sjukvårdsstyrelses och Röda korsets regi att förestå en avdelning för rekonstruktiv kirurgi vid Tilkka militärsjukhus i Helsingfors, vilken verksamhet sedan överflyttades till karolinska sjukhuset i Stockholm samt fortsattes till 1943.

Efter förslag från direktionen för serafimerlasarettet samt professor Gustaf Söderlund, vilket förslag upptogs av departementschefen i 1944 års statsverksproposition, beslöt detta års riksdag att vid serafimerlasarettet från 1 juli 1944 inrätta den första plastikkirurgiska avdelningen i landet med docent Ragnell som överläkare.

Kirurger sökte sig till den nyupprättade sjukhusavdelningen som underläkare och skaffade sig där en utbildning, som senare möjliggjorde etablerandet av självständig verksamhet och nya plastikkirurgiska vårdavdelningar i landet. Så upprättades år 1948 ytterligare en plastikkirurgisk avdelning om 26 sängar med egen överläkare av Stockholms stad. Något senare började en annan vid serafimerlasarettet utbildad underläkare plastikkirurgisk verksamhet vid Allmänna sjukhuset i Malmö, där han sedan 1954 är överläkare. Vid Sahlgrenska sjukhuset i Göteborg knöts en plastikkirurg till sjukhuset som konsult 1953, som överläkare sedan 1954. År 1953 öppnades en specialavdelning på karolinska sjukhuset för plastikkirurgi och brännskador med service från den gamla avdelningen vid serafimerlasarettet.

Ett flertal utländska läkare har under senare år besökt denna avdelning

såsom auskultanter eller deltagit i arbetet. Läkarna vid avdelningen har inbjudits att gästföreläsa i ett flertal länder. En god vetenskaplig forskning har bedrivits. Särskilt intresse har ägnats den såväl primära som sekundära behandlingen av harläppsdeformitet och käkställningsanomalier i intimt samarbete med tandläkarhögskolans specialister, ansiktsförlemningarna, öronmissbildningarnas och mammedeformiteternas korrektion samt de medfödda och förvärvade urethramissbildningarnas rekonstruktion. Fem gradualavhandlingar har utgått från avdelningen under docent Ragnells tid.

I petita till 1959 års riksdag hemställde karolinska institutets lärarkollegium om inrättande av *en laboratorbefattning i plastikkirurgi* vid institutet med docenten Allan Ragnell som förste innehavare.

Denna framställning, som upprepats till detta års riksdag, har emellertid icke upptagits av universitetskanslern i hans framställning till departementet och har från departementets sida icke föranlett någon åtgärd.

Beträffande docenten Allan Ragnells kompetens för professor i plastikkirurgi föreligger utlåtanden från professor Karl Schuchardt i Hamburg, professor T. P. Kilner i Oxford samt professor Jerome P. Webster i New York.

Det är ofrånkomligt att docenten Allan Ragnells verksamhet som plastikkirurg vid serafimerlasarettet sedan 1937 varit av grundläggande betydelse för plastikkirurgiens utveckling i Sverige, att samtliga i landet nu verkamma plastikkirurger med undantag för docenten Tord Skoog — som fått sin utbildning på annat håll — är i större eller mindre grad utbildade av docent Ragnell. Han har under flera år givit undervisning i plastikkirurgi vid karolinska institutet, erhållit omdömet att vara en god vetenskapsman och förklarats professorskompetent i sitt ämne av tre av världens förnämsta plastikkirurger.

Då all sannolikhet talar för att statsverkspropositionen bifalles i denna punkt och docenten Tord Skoog av årets riksdag kommer att utses till professor i plastikkirurgi vid Uppsala universitet, talar vad ovan anförts och i viss mån rättvisekrav för att den man, som till allra största delen skapat plastikkirurgiens nuvarande goda status i landet, docenten Allan Ragnell vid karolinska institutet, erhåller motsvarande ordinarie akademiska lärartjänst. Kostnaderna för ett sådant steg är dock outhärdliga. En akademisk lärartjänst, vare sig i professors eller laborator ställning, kräver lokaler och personal för vetenskaplig forskning och undervisning, forskningslaboratorier, amanuens-, kanslibiträdes- och laboratorietjänster samt ett årligt materiel- och utrustningsanslag. Den kräver även engångskostnader för upprustning av kliniken med hänsyn till forskningens krav. De nuvarande förhållandena är i detta avseende otillfredsställande.

Under sådana förhållanden synes det mest ändamålsenligt, att vid årets

riksdag och i anslutning till beslutet om inrättande av en professur i plastikkirurgi vid Uppsala universitet även fattas ett principbeslut om inrättande av en akademisk lärarbefattning (professur i Bo 3 eller laboratur i Bo 1) i plastikkirurgi vid karolinska institutet vid den tidpunkt, som Kungl. Maj:t bestämmer, att uttala att docenten Allan Ragnell måtte utan ansökan utnämnas till denna tjänst samt att hemställa till Kungl. Maj:t att snarast möjligt, helst till nästa års riksdag, inkomma med förslag i ärendet.

Med hänvisning till vad sålunda anförts hemställes,

att riksdagen måtte besluta

att en lärarbefattning (professur i Bo 3 eller laboratur i Bo 1) i plattikkirurgi måtte vid den tidpunkt, som Kungl. Maj:t bestämmer, inrättas vid karolinska institutet,

att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t ville hemställa om förslag i ärendet snarast möjligt, helst till 1961 års riksdag.

Stockholm den 25 januari 1960

Gunnar Edström

Rolf Kaijser

Ingrid Gärde Widemar

Ebon Andersson